

CO JSEM SHROMÁŽDIL PŘI DUCHOVNÍ OBNOVĚ, ABY TO NEZAPADLO (9.-10.3.2024)

Téma: **Rovnováha, vyrovnanost.** Průvodce: Václav Malý, biskup

▪ 9:15 – téma k zamyšlení: „*Nečekejte nějaké hluboké ponory do velikého tajemství lidského života. Spíše drobné podněty, kterými se snažím řídit i já, i když ne vždy se mi to daří.*“ V dnešní době jsme atakováni různými informacemi a tlaky, společnost je rozdělená, v církvi to kvasí, cítíme se nejistí, mnozí jsou v tíživé sociální situaci, jsou zmateni nebo se špatně orientují... Proto je třeba, abychom jako křesťané byli v této společnosti někým, kdo jsou vnitřně vyrovnaní. Co je předpokladem této osobní rovnováhy, kdy člověk nemá potřebu být agresivní nebo se stále přidávat k nějakým radikálním skupinám nebo si pořád stěžovat a vidět skutečnost jen černobíle?

▪ **1. Udělat si čas pro sebe a být zticha.** Ztišit se a být sám se sebou. Nemluvit, očistit se od myšlenek, plánů a umět spočinout. To je i pro křesťany těžké, když využijeme ticha k modlitbě, kdy předkládáme Bohu své prosby. Ale je ještě potřeba ztišení bez jakýchkoli podnětů a nápadů. Protože tehdy jsme sami se sebou. A tehdy můžeme zaslechnout něco, co se opravdu týká naší duše. Je tedy potřeba vyjít z bodu „0“. Každý den, nemusí to být dlouho, udělat si prostor pro ticho.

▪ **2. V tomto tichu pak přijmout sám sebe.** Takového, jaký jsem. Se svými slabostmi i se svými klady. Ani se pořád tlouci do prsou, ani být pyšný. Přijmout se se všemi sklony a zlozvyky a zároveň s tím, co dovedu a čeho jsem schopen. To předpokládá sebezpyt, podívat se hluboko do sebe. A umět se pak unést. Jinak od sebe utíkáme a těkáme po těch druhých. Život je postaven na soupeření. Mnozí si to neseme už ze školy. Jistě že má člověk usilovat, aby dosáhl toho, čeho je schopen. Ale celý život jen soupeřit? Je to i v církvi, lidé jsou různé povahy, soupeří se třeba o přízeň. Ekonomicky zvítězí ten nejschopnější, ale tehdy ten druhý je jen sokem, se kterým musím bojovat. K duchovní vyrovnanosti vede umění uznat kvality druhého i sebe, radovat se, mě se daří tohle, druhému zas tamhle to. Neustálé napětí soutěžení vede k neklidu a nespokojenosti, cítím se ohrožen a přestávám být sám sebou, srovnávám se s druhými a nevidím sebe. To neznamená zahleděnost do sebe, ale stát pevně nohama na zemi takový, jaký jsem. Nic proti úspěšné ekonomice, ale pro duchovní život to nestačí. Důležité jsou vztahy a vzájemnost a ne, že ten druhý je pro mě ohrožením.

▪ **3. Objevovat v druhých lidech to dobré.** Jistěže nám není každý sympatický, ne s každým se kamarádíme. Ale je třeba v lidech, kteří nás třeba urazili, pomluvili nebo ublížili, objevit to dobré. Tedy bez předsudků k druhým a nebýt hned se vším názorem hotov.

▪ **4. Dobře vážit své potřeby a spotřeby.** Žijeme ve velkých sociálních rozdílech, ale – ruku na srdce – stále žijeme nad poměry ve srovnání s chudším světem. Když se vracím z cest po světě, kam nejezdím na dovolenou, ale ke službě potřebným, vždy děkuji, že žiji v České republice. Žijeme v prostředí, kde si lidé neustále stěžují na to, když to není podle jejich představ. Co ve skutečnosti jen potřebujeme a jak to spotřebujeme? Potřebuji opravdu to, co chci? A je ta má spotřeba úměrná mým možnostem nebo to přeháním? K tomu je potřeba mít nad sebou sebekontrolu.

▪ **5. Umění radovat se z maličkostí.** Život se skládá ze zdánlivých drobností, ale nejsou to samozřejmosti. Např. když se na mě usměje někdo, koho neznám. Jistě prožíváme mnoho krásných setkání a události, ale ony maličkosti jsou veliké dary a povzbuzení k další cestě životem. ...

- Vedle těchto přirozených předpokladů je ještě něco daleko nosnějšího: v návaznosti na tradici židovského národa, podle 42. kapitoly Izaiášova proroctví, jsme i my národ vyvolený, **jsme Bohem zavolaní**. To je přece něco úžasného, že Bohu stojíme za to, aby nás, každého člověka, jednotlivě oslovil. Ne v podobě ohromujících zázraků, ale skrze jiného člověka, skrze kulturní zážitek, skrze slovo v Písmu svatém, skrze krásnou přírodu, skrze nápad... tady všude ke mně Bůh mluví a já jsem toho součástí. Zamysleme se znovu, kdy a jak jsem byl v životě zavolán Bohem. A na toto Boží zavolání nějak reagujeme a odpovídáme. Modlíme se, chodíme do kostela, přijímáme svátosti, to vše může být dobrý zvyk, ale jenom zvyk. Není samozřejmost uvědomit si, že Bůh má v nás „zalíbení“ (Iz 42,1). Představme si, jaké zalíbení v sobě mají dva mladí do sebe zamilovaní lidé nebo jak se někteří starší manželé po mnoha letech společného života dokážou na sebe usmát. Bůh má v nás zalíbení a z toho roste má důstojnost, čest a zdravé sebevědomí. Ani v pýše, ale ani s pocitý méněcennosti. Bůh nestojí o pokoru, která by byla falešná. Ne být křesťanem profikem, nýbrž žít z toho, že bez ohledu na naše přednosti, sklony či nedostatky má Bůh v každém z nás zalíbení..
- Když do života přijmeme tuto vertikálu, tak to **očistí-obnoví smysly**. Jsme atakování vizuálním smogem reklam, vizáží a povrchového dojmu. Když něco vidíme nebo slyšíme stokrát, nakonec se to v nás zabydlí. Je to v podstatě manipulace, která smysly oslabuje. Smysly jsme dostali, abychom dokázali nejen vidět, ale i naslouchat, pociťovat i zakoušet, a vnímat. Mnoho krásného objevím, když se zastavím. Očista smyslů není nemyslet na nečisté věci, nýbrž vidět realitu, vstoupit do krásy, radovat se z pravdivého. Neznamená v nouzi snít, nýbrž smířit se se skutečností.
- S vertikálou, která očišťuje-obnovuje naše smysly, je důležitá i horizontála: **žít ve vztahu, kde jsem přijímán**. A z tohoto dvojího přijetí, od Boha i od člověka, pak čerpám k tomu, abych si vážil i sám sebe, a následně k tomu, co mohu já pro druhé. Je někdo, koho takto přijímám já? Člověk, který je agresivní, má problém sám se sebou. Nezareaguje hezky, ale urazí a poníží. Člověk, který je vyrovnaný, nepotřebují být agresivní. Někdy nás sice popadne vztek, řekneme ostřejší slovo, ale díky Bohu, že se to nestává pravidlem.
- Je také důležité **nežít jen ze zážitků**. Jsou i chvíle hluché, plné pochybností a tápání. Přesto si řeknu: „Bože, děkuji, že mi dáš čas a příležitost jít dál.“ Tehdy cesta víry přestane být místem velkých zážitků, ale stane opravdu cestou, která vede dál. Velké zážitky nejsou měřítkem kvality naší víry. Papež František často říká: „Bůh překvapuje.“ Podobně jako: „Bůh se neunaví.“ Máme totiž Pána Boha zařazeného do škatulek nebo podle svých představ. Bůh se vymyká našim ideálním obrazům Boha. Bůh je větší než sebekrásnější naše představa. Nechme se překvapovat milým Pánem Bohem.
- K vyrovnanosti patří **vděčnost**. To, že žijeme, je obrovský dar. Byli jsme zde shromážděni, nevíme, kdy bude konec. Ale TEĎ jsme TADY. Byl nám dán život, čas, příležitost poznávat Boha, který překvapuje, a činit něco dobrého. Žasnout a děkovat. Ne vyumělkovaný úsměv, ale úžas a vděk, že mohu žít z daru. Samozřejmě „člověče, přičiň se“, ale také žít z obdarování. Že se o umíme postarat o sebe a pomáhat v tom i druhým.
- Vezměte, prosím, tyto body jako punkta k zamyšlení. Nedokonalé, vždyť každý žijeme v jiných okolnostech. Považuji to však za podstatnou **součást našeho křesťanského vyznání a víry**: „*žít jako lidé vyrovnaní. Ne suverénní svalovci, kteří se umí se vším poprat a všechno zvládnou. To Bůh po nás nechce. Bůh nás zve k takové spolupráci, že svou osobní vyrovnaností, podobně jako On, přispějeme k harmonii.*“

- 10:15 – chvíle ticha: „Konečně kafe a spousta buchet!“ Díky všem, kteří napekli a přinesli. Ale kostel se pomalu plnil a mlčení se nemuselo nařizovat, mnozí k němu sami dospěli.
- 11:15 – Večeře Páně (3.so ve Čtyřicetidení: Oz 6,1-6): V úryvku z proroka Ozeáše jsou nádherné obrazy, které nám otevírají duchovní zrak pro to, jaký Bůh je. Vyvolený židovský národ se nacházel ve velmi obtížné situaci. Byl početně velmi malý a tím i ohrožován okolními mocnostmi. A také pokoušen, aby odstoupil od víry v jednoho Boha a aby si vytvářel různé náhražky. Ale Bůh zůstává věrný a skrze proroka Ozeáše říká: *„Hospodin vás uzdraví, obváže vás, vrátí vám život... Poznávejte Hospodina, snažte se ho poznat... On přichází jako déšť, který zavlažuje zemi... Vaše láska je jako ranní mráček, jako rosa, která záhy zmizí... Chci lásku, ne oběť, poznání Boha je víc než celopaly.“* Nádherné obrazy, které jdou k podstatě věci. Bůh chce uzdravovat: naše zklamání, ale i naše falešné vidění a slyšení. Abychom si nic nenamlouvali a dokázali se dívat na sebe takoví, jací jsme. Někdy to bolí, je to nepříjemné, protože je snazší ukazovat na druhé. V tom je postní doba dobou odříkání, ale to není to podstatné. Často se zdůrazňuje půst, ale důležitější je uzdravení našeho vidění reality a naší schopnosti dobře naslouchat a slyšet, jak Bůh mluví.
 - *„On nás uzdraví, on nás obváže.“* Podívejme, ta jemnost. Hospodin nesahá do rány, to bolí. Jako správný lékař-operatér po probuzení pacienta nesahá do rány, ale obváže, přidá mast a různé léky, aby se rána zhojila. Hospodin jemně působí, nevyžaduje tvrdě své. Hospodin nepotřebuje dokazovat svou moc, svou nadvládu nad námi, ale bere nás jako ty, se kterými chce být a kráčet spolu naším životem. Tedy dotek a jemnost.
 - *„Poznejte Boha.“* Nemyslím tím nové objevy. V lidském slova smyslu poznat znamená především *mít vztah*. Postní doba znamená zintenzivnit nebo obnovit vztah k Bohu, protože někdy jednáme ze setrvačnosti, ze zvyku. Žasnu nad tím, že právě Bůh stojí u toho, abychom ho poznávali. Biskup Jiří Paďour měl své biskupské heslo: „Bůh je veliký!“ Když je ve světě někdo veliký, tak se o něm hodně mluví, je kolem toho spousta reklam, musí být co nejvíc vidět. Bůh často jedná skrytě, nepotřebuje popularitu. Ale potřebuje naše poznání, aby nám mohl být blízko.
 - *„On přichází jako déšť, který zavlažuje zemi.“* Opět krásný obraz: déšť přináší vláhu, posléze úrodu. Hospodin působí jako déšť. Když je velké horko, jsme vděční za déšť, že nás zvlaží, osvěží a ochladí. Takové je působení Hospodina vůči nám. Neměli bychom zapomínat na tyto obrazy, svůj vztah s Bohem brát jen rozumově a úsečně. Tyto obrazy vystihují obrovskou skutečnost Božího počínání a šanci našeho vztahu k němu.
 - *„Vaše láska je prchavá.“* Někdy jsme nadšení. Ale nelze žít jen z nadšení. Samozřejmě někdy je to výborné, daří se modlitba, dobré vztahy k druhým. Ale někdy si řekneme: „Má to vůbec nějaký význam?“ Naše láska je prchavá, ale stává se silnější, když si to uvědomíme a když toužíme po tom ji obnovit. Co znamená láska? – Mít srdce pro ty druhé. Ne zamilovanost, která jde jaksi sama od sebe.
 - Ale otevřené srdce říká: *„Chci lásku, ne oběť.“* Někdy si hovíme v přinášení obětí, abychom se ukázali před Bohem a před druhými. Ale to je soutěžení. Mít otevřené srdce znamená dávat. Učinit něco dobrého, aniž nám někdo poděkuje, aniž za to dostaneme pochvalu. A láska znamená, že v tom úsilí neustaneme. A to často stojí větší odříkání, než si odřící nějaký pokrm, který máme rádi. Nesnižujme postní dobu jen na půst od pokrmů. Právě tohle je mnohem obsažnější a podstatnější pro náš duchovní růst. To znamená poznávat Hospodina a vidět jeho očima naši skutečnost i realitu prostředí, ve kterém se nacházíme a jehož jsme součástí.

▪ po obědě – odpolední beseda (*neautentický záznam*): Úvodní dotaz se týkal osobní modlitby a ztišení biskupa a onoho Otčenáše na Letné v listopadu 89. – Jsou pro mě nenahraditelné chvíle ticha od vlastních myšlenek a nápadů, abych mohl být tím, kým opravdu jsem. Následovalo 12 otázek z auditoria: o synodě, jmenování arcibiskupa, zázracích, agresi na Ukrajině, postcovidu, krajanech, zamítnutí IÚ, zesměšňování V. Havla a jeho odkazu, povolání ke kněžství, aktivitách v plzeňské diecézi, změně pohlaví a rozpoznávání Božího hlasu. Závěrečný dotaz byl o významu České křesťanské akademie v ČR a povzbuzení k zaležení místní skupiny i v Ostravě. – Je velmi užitečné pracovat na sobě v oblasti poznání a vzdělání. Pokusme se o to v Bosku.

▪ nedělní Eucharistie s požehnáním minikatechumenům (podle Jan 3,16: *Ježíš řekl Nikodémovi: „Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“*): Příprava na křest a další svátosti ať je pro vás

- poznáváním Boha, který tě miluje,

- radostí z přátelství s Ježíšem,

- a otevíráním svého srdce Duchu svatému.

N, Bůh tě tak miluje,

že poslal svého jediného Syna – Ježíše,

aby byl tvým bratrem a nejlepším přítelem.

Proto se neboj mu věřit

a milovat ho z celého srdce.

K zapůjčení z naší knihovny:

▪ Josef Beránek: Václav Malý. K hledání pravdy patří pokora, Praha 2002

▪ Jan Jandourek: Václav Malý. Cesta za pravdou, Praha 1997

▪ Václav Malý: Rozhovory, úvahy, komentáře (1995–2005), Praha 2005

A ke shlédnutí:

▪ <https://www.pametnaroda.cz/cs/maly-vaclav-1950>

▪ https://www.facebook.com/biskup.maly/?locale=cs_CZ

▪ <https://www.ceskatelevize.cz/lide/vaclav-maly/>

▪ z 15.2.2024: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/svet/dve-petice-dva-postoje-k-vlade-a-izraeli-malemu-vadi-neprimerenost-orko-vachovi-rukojmi-346081>

▪ a na TV NOE v pořadu Dům ze skla? <https://www.tvnoe.cz/porad/31274-dum-ze-skla-s-mons-vaclavem-malym>

(pokusil se shromáždit Jiří Veselý)

